

גשר אל העבר

הבונקר של קיבוץ גשר הסמוך לנהר הירדן, שנבנה במלחמת העצמאות, איפשר לשמור על שגרת החיים לאורך הקרבות ולמנוע מהאויב להתקרב לעמק יזרעאל. דווקא היום חשוב לבקר בו | **תהל בלומנפלד**

"חצר גשר הישנה" (כיום "נהריים בגשר"), שהוא אחד מ-200 אתרי המורשת. האתר מציג בפני המבקרים את שני האירועים החשובים שהתרחשו במקום: הקמת תחנת הכוח בנהריים וסיפור הקרב על גשר במלחמת העצמאות וגבורת אנשי הקיבוץ.

הסיור ב"נהריים בגשר" כולל ביקור במבנה האבן של חדר האוכל המקורי של הקיבוץ, וצפייה בסרט מרגש על החלוצים במלחמת העצמאות. בבית הילדים ההיסטורי, ששוחזר מבויץ, ניתן להתרשם מתצוגה אינטראקטיבית, המתארת את בתי הילדים הקיימים בעשורים הראשונים למדינה. המיצג האורקולי "חווית נהריים" מביא את סיפורם מעורר ההשראה של פנחס רוטנברג ושל תחנת הכוח שהקים. חלק בלתי נפרד מהסיור הוא ביקור בבונקר ההיסטורי, ובעזרת תצוגה מיוחדת יכולים המבקרים לחוות, ולו במעט, את הווי החיים בו במהלך מלחמת העצמאות. חיים, שרגע קטן וסוריאליסטי מהם, הונצח בתמונה הכה מיוחדת הזו.

נהריים בגשר, כביש 90 מול, גשר.
072-3944146

עוד סיפורים בעמוד הפייסבוק של המוזיאון לשימור אתרים.

המבשלות מחוץ לבונקר של קיבוץ גשר במהלך מלחמת העצמאות

להמשיך מערבה, לכיוון עמק יזרעאל.

בתום מלחמת העצמאות, החלו אנשי גשר לבנות מחדש את הקיבוץ בנקודת הקבע, כחצי קילומטר מערבה. הקיבוץ ההיסטורי נותר בשימושו עד לשנות ה-90. אז, בסיוע המועצה לשימור אתרים, הוקם במקום אתר

קום לאורך השנים.

הקיבוץ היה מטרה להתקפה בשל היותו על ציר הדרך החשובה ונקודת המעבר על הירדן. בתום שבועות ארוכים של קרבות קשים, נסוגו הכוחות הירדניים והעיראקיים. עמידתם האיתנה של מגיני גשר מנעה מהם

1948. מלחמת העצמאות. קיבוץ גשר, ששכן אז ממש על גדת הירדן, בצפון עמק בית שאן, נמצא תחת מתקפות עזות של צבאות ירדן ועיראק. כמעט כל הבתים נפגעו קשות. מגיני הקיבוץ נמצאים בעמדות, בתעלות ובמקלט הגדול של הקיבוץ – הבונקר, שבנייתו הושלמה בהפוגה בין הקרבות. ביומיים הראשונים של המלחמה עוד שהו עשרות מילדי הקיבוץ, בהם תינוקות, במקלט פח מכוסה ארמה. בהמשך, הם פונו לקיבוץ אשדות יעקב השכן. לאורך המלחמה, היה הבונקר מרכז החיים של הקיבוץ. פרט למטה הפיקוד, היו בו מרפאה, מחסן נשק, חדר קשר, חדר מנוחה ללוחמים ומטבח. למרות הקושי הגדול, הצליחו חברי גשר ליצור סוג של שגרת חירום מתחת לארמה. במקביל, נוצלה כל הפוגה בקרבות לנשום קצת אוויר. כך עשו ארבע המבשלות שבתמונה, שקיבלו אפשרות להינצל כיון את הארוחה הבאה באוויר הפתוח. רגע קטן של שפיות סוריאליסטית.

זה החל ב-1939, אז הגיעה למקום קבוצה שהורכבה מחברי הנוער העובד ומגרעין של עליית הנוער מגרמניה. שמו של הקיבוץ ניתן לו על שם שלושת הגשרים שנבנו במי